

MEMO “VAN REKENKAMERCOMMISSIE NAAR REKENKAMER VALLEI EN VELUWERAND”

Samenvatting

In deze memo wordt voorgesteld om de huidige samenwerking van 9 gemeenten met betrekking tot de Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand voort te zetten en de gezamenlijke rekenkamercommissie om te vormen naar een gezamenlijke rekenkamer op basis van een personele unie.

De rekenkamercommissie moet een rekenkamer worden

Als gevolg van de Wet versterking decentrale rekenkamers vervalt de mogelijkheid van een rekenkamerfunctie ofwel rekenkamercommissie en moet elke gemeente een formele “rekenkamer” hebben. Een belangrijk verschil tussen rekenkamer en rekenkamercommissie is dat er geen raadsleden lid kunnen zijn van een rekenkamer. Feitelijk functioneert onze rekenkamercommissie al vrijwel net als een rekenkamer, zodat er in de praktijk niet zoveel verandert. Maar het moet wel formeel worden geregeld. Wij hebben een gemeenschappelijke rekenkamercommissie: de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand, een samenwerking tussen de gemeenten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde. De vraag is of en hoe deze rekenkamercommissie kan worden omgevormd tot een rekenkamer voor de negen gemeenten.

Wij adviseren om de huidige samenwerkingsovereenkomst voort te zetten

Gelet op de positieve ervaringen met de huidige samenwerking gaan wij er vanuit dat de 9 gemeenten de samenwerking continueren en dus gezamenlijk de huidige rekenkamercommissie omvormen tot rekenkamer. Een gezamenlijke rekenkamer is op 2 manieren mogelijk:

- via een personele unie waarbij elke gemeente formeel een eigen rekenkamer instelt, met daarbij een onderliggende overeenkomst waarin de samenwerking wordt geregeld zoals in de huidige situatie, zodat feitelijk sprake is van een gezamenlijke rekenkamer;
- via een gemeenschappelijke regeling waarbij de 9 gemeenten samen 1 rekenkamer instellen.

De huidige rekenkamercommissie is zoals gezegd een gezamenlijke rekenkamercommissie, gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst tussen de negen gemeenten. Er is destijds bewust gekozen voor een eenvoudige bestuurlijke overeenkomst, niet een formele gemeenschappelijke regeling in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daardoor is nu feitelijk sprake van 9 rekenkamercommissies, die via een personele unie functioneren als één (gezamenlijke) rekenkamercommissie. Op dezelfde wijze kunnen de gemeenten ook – in plaats van een gemeenschappelijke regeling - een overeenkomst sluiten waarbij elke gemeenteraad formeel zijn eigen rekenkamer instelt en waarbij de negen rekenkamers via een personele unie feitelijk functioneren als één (gezamenlijke) rekenkamer.

Een gemeenschappelijke regeling heeft meer nadelen dan voordelen

Indien gekozen wordt voor een formele gemeenschappelijke rekenkamer, dan dienen de deelnemende raden een gemeenschappelijke regeling (GR) aan te gaan en een gemeenschappelijk orgaan (GO) in te stellen conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Een GR met GO zou in elk geval het volgende betekenen:

- De raden moeten samen een gemeenschappelijk orgaan vormen; elke raad moet daarvoor 1 of meer leden (en plaatsvervangende leden) benoemen, bij aanvang en vervolgens aan het begin van elke nieuwe raadsperiode). Dit kan overigens worden 'overgelaten' aan tenminste 2 van de 9 raden. Het gemeenschappelijk orgaan vormt dan een soort 'bestuur' van de rekenkamer, in plaats van de 9 raden.
- Het GO moet jaarlijks een ontwerpbegroting voor een zienswijze voorleggen aan de 9 raden, en daaraan voorafgaand een kaderbrief. Tevens een jaarrekening ter informatie. Het GO moet die stukken vaststellen. Dat betekent tenminste 2 maal per jaar een vergadering van het GO. (Wettelijk geldt sowieso een verplichting van tenminste 2 vergaderingen per jaar, art. 22 lid 2 Wgr.)
- De GR, begroting en jaarrekening moeten naar de provincie worden gestuurd in het kader van toezicht en moeten worden gepubliceerd op de website van elke gemeente.
- De jaarrekening moet worden goedgekeurd door een externe accountant, wat uiteraard extra werk en kosten met zich meebrengt.

Er zijn ook wel voordelen te noemen:

+ De leden van de rekenkamer hoeven alleen benoemd te worden door het GO en niet steeds door alle 9 raden.

+ De leden van de rekenkamer hoeven alleen beëdigd te worden in één van de deelnemende raden. In de huidige situatie passen we dit ook al toe: nieuwe leden worden alleen beëdigd in de raad van Barneveld. Formeel zouden ze ook in de huidige situatie in alle 9 gemeenten beëdigd moeten worden. In de nieuwe situatie kunnen we de huidige werkwijze (beëdiging alleen in Barneveld) continueren.

Wij adviseren om te blijven kiezen voor een personele unie

Alles afwegende vinden wij de nadelen van een formele gemeenschappelijke rekenkamer op basis van een gemeenschappelijke regeling groter dan de voordelen. Daarom adviseren wij om de huidige samenwerking op basis van een personele unie voort te zetten, als volgt:

- de 9 raden sluiten een (aangepaste) overeenkomst, met net als nu de afspraak dat elke raad dezelfde leden van de rekenkamer benoemt;
- elke gemeenteraad stelt een rekenkamer in;
- in de overeenkomst wordt ook net als nu de gezamenlijke ondersteuning geregeld;
- via deze 'personele unie' ontstaat feitelijk een gezamenlijke rekenkamer.

Hoe pakken we dit aan?

1. Deze memo is besproken met de 9 griffiers en de 2 secretarissen van de rkc (17 april).
2. Elke griffier informeert zijn eigen raad en kan deze memo desgewenst intern bespreken (in bijvoorbeeld de auditcommissie; mei).
3. De secretarissen van de rkc stellen in overleg met enkele griffiers (Iede Bakker en Brigitte van Ginkel) een concept raadsvoorstel op, met daarbij een aangepaste verordening en overeenkomst (mei).
4. In de overeenkomst en verordening wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de huidige situatie. Wat betreft de duur en termijnen van de overeenkomst moet duidelijk zijn hoe de nieuwe overeenkomst zich verhoudt tot de huidige.

5. De griffiers zorgen voor besluitvorming door de raden in juni/juli (Zeewolde, Leusden, Scherpenzeel, Bunschoten, Renswoude) of september (Woudenberg, Nijkerk, Bunnik, Barneveld).
6. De beëdiging van de huidige leden en het nieuwe lid vindt plaats op 27 september in Barneveld.

Barneveld, 17 april 2023, Iede Bakker, Marjolein Barel en Ingrid Spoor